Utbilda 9 000 fler ingenjörer per år

Publicerad: 2013-04-19 09:30
Sverige behöver utbilda 9 000 fler gymnasie- och högskoleingenjörer per år under den närmaste framtiden för att kunna undvika en ingenjörsbrist på uppemot 30 000 år 2030. Det rapporterar Statistiska Centralbyrån. Problemet är att få studenter vid högskoleingenjörsprogram tar ut examen. Och klarar Skolverket att återinföra gymnasieingenjörsutbildningen på bred front?
FAKTA Ingenjörerna – en djupanalys av ingenjörsutbildade och personer med ett ingenjörsyrke, SCB mars 2013 Genomströmning och resultat, universitet och högskolor, Högskoleverket december 2011 Orsaker till studieavbrott, Högskoleverket 2010 Mått för genomströmning i utbildning, Högskoleverket 2009

Det finns över 300 000 yrkesverksamma ingenjörer i Sverige, varav nästan hälften var gymnasieingenjörer. Arbetsmarknaden har varit gynnsam för ingenjörer de senaste tio åren. De har fått jobb snabbt efter avslutad utbildning och det finns relativt få arbetslösa ingenjörer. Men en djupanalys av ingenjörer som Statistiska centralbyrån, SCB, presenterade i mars i år visar att antalet nyutexaminerade inte kommer att täcka behovet på arbetsmarknaden.

POPULÄRT ATT BLI INGENJÖR

Ingenjörsutbildningarna har blivit populära under de senaste åren, allra mest civilingenjörsprogrammen som haft över 10 000 förstahandssökande. Högskoleingenjörsprogrammen lockar också, men bara med 1,2 sökande per utbildningsplats. I en försöksverksamhet som pågått i två år utbildas gymnasieingenjörer igen. Regeringskansliet förbereder denna vår ett förslag att återinföra gymnasieingenjörsexamen hösten 2015 efter ett uppehåll på 20 år.

Trots att ingenjörsprogrammen kommit i ropet examineras inte tillräckligt många för att täcka behovet av ingenjörer. SCB beräknar att år 2030 kommer Sverige att ha en brist på 30 000 ingenjörer, då främst högskole- och gymnasieingenjörer, om ingenting görs. För att möta behovet behövs 9 000 fler studenter per år, antagligen både fler högskoleingenjör och att återinföra ingenjörsprogrammen på gymnasiet på bred front.

TRE AV TIO TAR EXAMEN

Ett problem med högskoleingenjörsprogrammen är den låga examensfrekvens, lägst bland de program Universitetskanslerämbetet (fd Högskoleverket) följer. Det är bara drygt tre av tio som tar ut examen inom sex år från det att de påbörjat sin utbildning.

Examinering på civilingenjörsprogrammen har en fallande trend, endast varannan student tar civilingenjörsexamen inom åtta år efter att de börjat utbildningen. Jämfört med andra yrkesexamensprogram ligger ingenjörsprogrammen inte bra till, högskoleingenjör ligger i botten.

Utbildning	Examensfrekvens
Läkare	90 %
Psykolog	78 %
Lärare	69 %
Jurist	64 %
Civilingenjör	51 %
Högskoleingenjör	33 %

VAD BEROR DET PÅ?

Bland de som inte tagit ingenjörsexamen har åtta av tio avbrutit utbildningen, en av tio har studieuppehåll och ytterligare en av tio har valt att inte ta ut examensbeviset. Bland studenter som inte tagit ut högskoleingenjörsexamen har nio procent nöjt sig med att ta kandidatexamen i teknik, men trots det är examensfrekvensen mycket låg.

AVBRYTER STUDIER ÄVEN UNDER SISTA TERMINEN

Studenter som hoppat av tekniska utbildningar har gjort det både i början av utbildningen och i slutet. En tredjedel har till och med valt att avbryta studierna under sista terminen. När det gäller utbildningar som ger legitimation, till exempel läkare, är det mindre än var tionde som avbryter studierna.

Själva utbildningen är den vanligaste orsaken till studieavbrottet. Så är det för nästan hälften av studenterna på tekniska utbildningar. Var fjärde av dem anger sociala skäl (inte trivdes, familjesituation eller sjukdom), var femte arbetsmarknadsskäl och var tjugonde ekonomiska skäl.

BEROR PÅ INRIKTNINGEN, DÅLIGA RESULTAT OCH SVÅR UTBILDNING

De som hoppar av utbildningen på grund av själva utbildningen gör det främst för att det var fel inriktning för dem, men bland ingenjörsprogrammen berättar många studenter att dåliga studieresultat och att utbildningen varit för svår också var orsaker till avhoppet.

De som avbryter en teknisk utbildning av arbetsmarknadsskäl gör det främst för att de fått ett arbete som matchade utbildningen.

9 000 FLER GYMNASIE- OCH HÖGSKOLEINGENJÖRER PER ÅR

Om 17 år kan Sverige stå utan 30 000 ingenjörer som vi berättat tidigare. En tickande bomb är de stora pensionsavgångarna bland gymnasieingenjörer. Bara var femte yrkesverksam gymnasieingenjör är under 45 år. För högskoleingenjörerna är situationen den motsatta, bara var femte yrkesverksam högskoleingenjör är över 45 år, men de är så få av dem som väljer den ingenjörsutbildningen som sedan fullföljer studierna och tar ut examen.

Den svenska arbetsmarknaden behöver fler ingenjörer. Om man kan öka utbildningstakten så att minst 9 000 fler studenter per år utbildas på hög-
skole- eller gymnasieingenjörsnivå, kan risken för ingenjörsbrist undvikas. Det är bra för industrin, exporten och den svenska konkurrenskraften.

Av: Helena Thorén, helena.thoren@axlainformation.se

Ansvarig utgivare: Terje Andersson, terje.andersson@ingenjorsamfundet.se